

42
11. júlí

FORSETA BRÉF

um hina íslensku fálkaorðu.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Neðangreind ákvæði skulu gilda um hina íslensku fálkaorðu:

1. gr.

Orðunni má sæma þá menn, innlenda og erlenda og þær konur, sem öðrum fremur hafa eflt hag og heiður fósturjarðarinnar eða unnið afrek í þágu mannkynsins.

2. gr.

Forseti Íslands er stórmeistari orðunnar.

3. gr.

Nefnd fimm manna ræður málefnum orðunnar.

Eftir tillögu forsætisráðherra kveður forseti Íslands 4 menn, sem sæmdir eru og bera heiðursmerki orðunnar, til setu í nefndinni til sex ára í senn, og tilnefnir formann nefndarinnar svo og einn mann til vara til þriggja ára í senn. Úr nefndinni ganga þriðja hvert ár tveir aðalmannanna, en í fyrsta sinn eftir hlutkesti. Þá, er úr ganga, má kveðja til setu í nefndinni á ný. Ráðherra má ekki eiga sæti í nefndinni. Ritari forseta Íslands er orðuritari og skipar fimmta sætið í nefndinni. Nefndarstarfið er heiðursstarf án launa, og setur nefndin sér sjálf starfsreglur, sem hún leggur fyrir forseta til staðfestingar.

4. gr.

Orðunefndin gerir tillögur til stórmeistarans um veiting orðunnar.

Ef sérstaklega stendur á og málið þolir ekki bið, getur forseti sæmt mann orðunni eftir tillögu formanns nefndarinnar eins.

Þegar íslenskur ríkisborgari er sæmdur orðunni, skal ávallt skýra opinberlega frá því, hverjir sérstakir verðleikar hafa gert hann verðan sæmdarinnar.

5. gr.

Stig orðunnar eru þessi:

Stórkrossriddari.

Stórriddari með stjörnu.

Stórriddari.

Riddari.

6. gr.

Við hátíðleg tækifæri ber stórmeistarinn, auk stórkrossstjörnnunnar, merkið í gullnri keðju um hálsinn. Keðjan liðast í blásteinda skildi með silfrum fálka og skjaldarmerki lýðveldisins í litum þess, til skiptis.

7. gr.

Sameiginlegt merki orðunnar er gullrenndur, innskorinn, hvítsteindur kross og álmuhornin stýfð af inn á við. Framan á krossinum miðjum er gullrenndur, blásteindur skjöldur og á honum silfurfálki, er lyftir vængjum til flugs. Aftan á krossinum miðjum er blásteind, sporöskjulöguð, gullrend rönd, og á hana letrað með gullnum stöfum: Seytjándi júní 1944.

Krossar stórkrossriddara og stórriddara eru jafnstórir. Riddarakrossar minni.

Band orðunnar er heiðblátt, en jaðrar hvítir með hárauðri rönd; band stórkrossriddara er breiðast, en riddara mjóst.

Stórkrossriddarar bera krossinn á hægri mjöðm í bandinu um vinstri öxl. Stórkrossriddarar bera hann í bandinu um hálsinn, en riddarar á brjóstinu vinstra megin.

Stórkrossriddarar bera enn fremur á brjóstinu, vinstra megin, áthyrnda silfurstjörnu með krossmarkinu á.

Embættismenn kirkjunnar og vígðir kennarar í guðfræðideild Háskólans, sem eru stórkrossriddarar, bera krossinn, þegar þeir eru í embættisbúningi kirkjunnar, í bandi um hálsinn.

Stjarna stórriddara er áthyrnd silfurstjarna og á henni miðri blásteindi silfurskjöldurinn með silfurfálkanum, og bera þeir hann á brjóstinu vinstra megin.

Öll merki orðunnar og bönd skulu gerð samkvæmt teikningum, sem stórmeistarinn hefur samþykkt.

8. gr.

Formaður orðunefndar ber, stöðu sinnar vegna, hægra megin á brjóstinu stórkrossstjörnuna.

9. gr.

Stórmeistarinn skrifar undir útnefningarbréfið, og allir nefndarmenn rita einnig á það nafn sitt.

10. gr.

Innsigli orðunnar er stórkrossstjarnan og áletrun: Sigillum ordinis falconis Islandiæ. Á bandi fyrir ofan stjörnuna standa einkunnarorð Jóns Sigurðssonar: Eigi víkja. Fyrir neðan stjörnuna: 17. júní 1944.

11. gr.

Stórmeistari getur, að ráði orðunefndar, svipt mann, sem hlotið hefur orðuna, en síðar gerzt sekur um misferli, rétti til að bera hana.

12. gr.

Við andlát þess, er orðunni hefur verið sæmdur, ber tafarlaust að skila aftur til orðuritara orðunni eða orðunum. Í útlöndum má fá föstum sendimönnum og ræðismönnum orðurnar til frekari fyrirgreiðslu. Stórkrossriddara ber við útnefningu að skila stórriddarastjörnunni, hafi hann verið sæmdur henni áður, svo og stórriddara riddarakrossinum, hafi hann haft hann áður.

13. gr.

Íslenzkur ríkisborgari, sem sæmdur er orðunni, skal við útnefningu og aftur, ef honum hlotnast æðra stig orðunnar, senda orðuritara stutta æviskýrslu sína. Að manningnum látnum afhendir orðuritari skýrsluna Þjóðskjalasafninu til geymslu.

14. gr.

Allur kostnaður orðunnar greiðist úr ríkissjóði.

Ritað á Þingvöllum, 11. júlí 1944.

Sveinn Björnsson.

(L. S.)

Björn Þórðarson.